

Sygn. akt III AUa 699/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel (spr.) SSA Urszula Iwanowska
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2015 r. w Szczecinie

sprawy P. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 21 maja 2014 r. sygn. akt VI U 4/14

1. oddala apelację,
2. zasądza od P. L. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka - Szkibiel

Sygn. akt III AUa 699/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 listopada 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że P. L., jako osoba prowadząca działalność artystyczną podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie od 1 stycznia 1974 r. do 14 czerwca 1975 r., od 6 grudnia 1976 r. do 30 września 1977 r. oraz od 1 kwietnia 1978 r. do 31 grudnia 1998 r. określając zarazem wysokość podstawy wymiaru składek z tytułu prowadzonej działalności artystycznej w miesiącach: styczeń 1974 r. – czerwiec 1975 r. kwota 7,20 zł, grudzień 1976 r. kwota 0,40 zł, styczeń 1977 r. – wrzesień 1977 r. kwota 3,60 zł, kwiecień 1978 r. – grudzień 1978 r. kwota 3,60 zł, styczeń 1979 r. - grudzień 1979 r., styczeń 1980 r. – grudzień 1980 r., styczeń 1981 r. – grudzień 1981 r., styczeń 1982 r. – luty 1982 r., styczeń 1983 r. – grudzień 1983 r.

kwoty po 4,80 zł, styczeń 1984 r. – grudzień 1984 r., styczeń 1985 r. – grudzień 1985 r., styczeń 1986 r. – grudzień 1986 r., styczeń 1987 r. – grudzień 1987 r. kwoty po 7,20 zł, styczeń 1988 r. – grudzień 1988 r. kwota 17,51 zł, styczeń 1989 r. – grudzień 1989 r. kwota 31,85 zł, styczeń 1990 r. – grudzień 1990 r. kwota 461,51 zł, styczeń 1991 r. – grudzień 1991 r. kwota 1094,92 zł, styczeń 1992 r. – grudzień 1992 r. kwota 1761,48 zł, styczeń 1993 r. – grudzień 1993 r. kwota 2587,92 zł, styczeń 1994 r. – grudzień 1994 r. kwota 3446,70 zł, styczeń 1995 r. – grudzień 1995 r. kwota 4637,20 zł, styczeń 1996 r. – grudzień 1996 r. kwota 5967,52 zł, styczeń 1997 r. – grudzień 1997 r. kwota 7181,68 zł oraz styczeń 1998 r. – grudzień 1998 r. kwota 8540,62 zł. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że podstawy wymiaru składek za lata 1974-1998 określono w wysokości najniższej obowiązującej w powyższym okresie podstawy wymiaru. Organ rentowy wskazał, że ustalając wysokość podstawy wymiaru składek za lata 1974-1989 oparł się na treści § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29.12.1973 r. w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin, następnie na treści § 9 ust. 3 oraz § 3 ust. 2,3,4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 1987 r. (które obowiązywało od dnia 10 września 1987 r. do 31 grudnia 1989 r.), w których to przepisach wskazano, że podstawę wymiaru składek stanowił zadeklarowany przez twórcę przychód, przy czym w sytuacji gdy twórca nie zadeklarował w ogóle przychodu z działalności twórczej to podstawę stanowiła najniższa podstawa wymiaru składek. Z kolei wysokość składek za lata 1990 – 1998 ustalono na podstawie § 45 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1990 r., w którym wskazano, że podstawę wymiaru składek stanowił dochód bieżąco zadeklarowany przez twórcę, nie niższy jednak od kwoty odpowiadającej 60% przeciętnego wynagrodzenia. Organ rentowy wskazał, że w okresie prowadzenia działalności artystycznej P. L. nie składał deklaracji przychodu w terminach uregulowanych obowiązującymi w tym zakresie przepisami, stąd organ rentowy ustalił podstawę wymiaru tych składek za lata 1974-1998 w wysokości najniższej obowiązującej podstawy wymiaru.

W odwołaniu od tej decyzji P. L. wniósł o jej zmianę w części dotyczącej ustalenia wysokości podstawy wymiaru składek za lata 1974-1998 poprzez ponowne ustalenie ich wysokości za ten okres, w oparciu o maksymalną podstawę wymiaru, jaką dopuszczały przepisy prawa w poszczególnych latach. Dodatkowo wskazał, że w jego ocenie brak było podstaw do naliczenia przez ZUS odsetek. Ubezpieczony wniósł również o ustalenie, że do jego okresów składkowych należy doliczyć okres od dnia 1.03.1969 r. do 1.01.1974 r., gdyż prowadzenie działalności artystycznej rozpoczął już w okresie studiów. Nadto złożył wniosek o ustalenie możliwości i warunków dobrowolnego ubezpieczenia emerytalnego od dnia 1 stycznia 1999 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego, podtrzymując argumentację wyrażoną w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, że brak jest możliwości przywrócenia terminu do zadeklarowania przez ubezpieczonego aktualnie podstawy wymiaru składek za okres od 1974 r. do 1998 r., przepisy przewidujące możliwość przywrócenia terminu do zadeklarowania przez twórców i artystów podstawy wymiaru składek za przedmiotowy okres utraciły bowiem moc obowiązującą.

Wyrokiem z dnia 21 maja 2014 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie oraz zasądził od ubezpieczonego P. L. na rzecz organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że P. L. w styczniu 2013 r. wystąpił z wnioskiem do Komisji ds. Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego o uznanie jego działalności za artystyczną i ustalenie daty rozpoczęcia tej działalności na 22 czerwca 1968 r.

Decyzją Komisji ds. Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 24 stycznia 2013 r., wydaną na skutek wniosku z dnia 14 stycznia 2013 r., P. L. został uznany za wykonującego działalność artystyczną jako solista wokalista od dnia 1 września 1972 r.

Komisja nie uwzględniła wniosku ubezpieczonego o ustalenie daty rozpoczęcia tej działalności na 22 czerwca 1968 r., wskazując, że w 1969 r. P. L. ukończył pierwszą klasę szkoły (...), stąd lata 1969-1972 uznano wyłącznie za okres nabywania kwalifikacji zawodowych.

W 2013 r. (pisma z 13.02.2013 r., z 8.03.2013 r., z 19.04.2013 r.) wnioskodawca wystąpił do ZUS o objęcie go ubezpieczeniem społecznym z tytułu działalności artystycznej od 1 marca 1969 r., wskazując, że wnosi o możliwość opłacenia nieuiszczonych dotychczas składek za okresy od 1.03.1969 r. do 31.08.1972 r. ((...)), od 1.09.1972 r. do 31.09.1973 r. (IV rok studiów), od 1.10.1973 r. do 3.07.1974 r., od 6.12.1976 r. do 30.09.1977 r. i od 1.04.1978 r. do 30.09.1986 r. (współpraca z (...)) oraz za dalszy okres. Przy czym podał, że wnosi o ustalenie podstawy wymiaru składek w oparciu o maksymalną podstawę wymiaru, jaką dopuszczały przepisy prawa w poszczególnych latach.

Pismem z dnia 1 października 2013 r. ubezpieczony wniósł o przywrócenie terminu do złożenia stosownych deklaracji o przychodach i przyjęcia składek uiszczonych po terminie za okres do 31.12.1998 r.

W okresach od 1 września 1972 r. do 14 czerwca 1975 r., od 6 grudnia 1976 r. do 30 września 1977 r. oraz od 1 kwietnia 1978 r. do 31 grudnia 1998 r. wnioskodawca wykonywał działalność artystyczną nie będąc ubezpieczonym z innego tytułu. Ubezpieczony nie opłacał na bieżąco składek z tytułu prowadzonej działalności artystycznej, nie składał również deklaracji o osiągniętych przychodach.

W okresie od 1 marca 1969 r. do 31 grudnia 1971 r. ubezpieczony pracował w (...) na podstawie umowy zlecenia w charakterze solisty – wokalisty. W okresie trwania umowy składki do ZUS nie były odprowadzane przez zakład pracy.

W okresie od 1 stycznia 1973 r. do 30 września 1986 r. ubezpieczony współpracował z (...) (...) na podstawie umowy cywilnoprawnej w zakresie realizacji kontraktów wyjeżdżał na występy artystyczne za granicę w charakterze solisty – wokalisty. Za pracę z tytułu realizacji kontraktu otrzymywał wynagrodzenie w dewizach bezpośrednio od kontrahentów zagranicznych. (...) nie opłacała składek ZUS za ubezpieczonego.

W okresie od dnia 15 czerwca 1975 r. do 5 grudnia 1976 r. ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia w (...) Oddział w G. na stanowisku kierownika zespołu muzycznego w restauracji.

W okresie od dnia 1 października 1977 r. do 31 grudnia 1977 r. ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia w (...) (...) w S. na stanowisku członka zespołu wokalnie – instrumentalnego.

W okresie od dnia 1 stycznia 1978 r. do 31 marca 1978 r. ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Usług (...) na stanowisku członka zespołu wokalnie – instrumentalnego.

W okresie od dnia 1 października 1969 r. do 27 lutego 1975 r. ubezpieczony odbywał studia wyższe na Wydziale (...) (...).

W okresie od 4 lipca 1974 r. do 30 czerwca 1975 r. ubezpieczony odbył długotrwałe przeszkolenie wojskowe w (...).

Na podstawie tak dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd ten stwierdził, że obowiązek ubezpieczenia społecznego twórców został wprowadzony z dniem 1 stycznia 1974 r. ustawą z dnia 27 września 1973 r. o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 31, poz. 145 ze zm.), która ustanowiła prawo osób wykonujących działalność twórczą do zaopatrzenia emerytalnego (art. 1) oraz odpowiadający mu obowiązek opłacania przez twórców składek na pokrycie kosztów świadczeń z tego zaopatrzenia (art. 8 ust. 1). Przepisy ustawy zostały rozciągnięte na osoby wykonujące zawodowo działalność artystyczną pod warunkiem spełnienia przez nie wymagań kwalifikacyjnych określonych przez Ministra Kultury i Sztuki oraz wykonywania tej działalności w jednostkach objętych Układem zbiorowym pracy pracowników instytucji artystycznych, Układem zbiorowym pracy pracowników zjednoczonych przedsiębiorstw rozrywkowych lub w filmie, fonografii, radiu, telewizji albo w jednostkach uprawnionych do prowadzenia działalności artystycznej i rozrywkowej zgodnie z przepisami o zezwoleniach na publiczną działalność artystyczną, rozrywkową i sportową, przy czym o spełnieniu tych warunków orzekała Komisja do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców (art. 14 i 15 ustawy oraz § 15 rozporządzenia wykonawczego). O ile więc przed dniem 1 stycznia 1974 r. istotnie nie istniał obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie społeczne twórców, to okresy wykonywania działalności twórczej lub artystycznej

przed wskazaną datą są traktowane - w myśl art. 6 ust. 2 pkt 9 lit. b ustawy emerytalnej - jako fikcyjne (bez opłaconej składki) okresy składkowe tylko wówczas, gdy po pierwsze - zostały uznane przez Komisję do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców za okresy prowadzenia takiej działalności oraz po drugie - twórca lub artysta po dniu 31 grudnia 1973 r. opłacał składki z tytułu jej wykonywania.

Sąd Okręgowy uznał, że w stanie faktycznym sprawy, oznacza to, że w przypadku skarżącego, który działalność artystyczną - zgodnie z decyzją Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców - rozpoczął od 1 września 1972 r., uznanie okresów prowadzenia tej działalności przed dniem 1 stycznia 1974 r. jest niemożliwe już tylko dlatego, że po tej dacie wnioskodawca nie opłacał składek na ubezpieczenie społeczne twórców, mimo że taki obowiązek obciążał go stosownie do art. 8 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców.

Sąd I instancji ustalił, że w analizowanym przypadku za prawidłowe należało zatem uznać rozstrzygnięcie organu rentowego, który za składkowe uznał wyłącznie okresy prowadzenia przez ubezpieczonego działalności artystycznej od dnia 1 stycznia 1974 r. do 14 czerwca 1975 r., od 6 grudnia 1976 r. do 30 września 1977 r. oraz od 1 kwietnia 1978 r. do 31 grudnia 1998 r. Z niespornych ustaleń stanu faktycznego wynikało bowiem jednoznacznie, że wyłącznie w tych okresach wnioskodawca wykonywał działalność artystyczną nie będąc ubezpieczonym z innego tytułu.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszym postępowaniu kolejną kwestię sporną stanowiła wysokość podstawy wymiaru składek za lata 1974-1998. Ubezpieczony wnosił o ustalenie ich wysokości w oparciu o maksymalną podstawę wymiaru, jaką dopuszczały przepisy prawa w poszczególnych latach, organ rentowy stał na stanowisku, że w analizowanym przypadku - wobec nie składania przez ubezpieczonego stosownych deklaracji o przychodach - możliwe było wyłącznie określenie wysokości podstawy wymiaru składek za poszczególne lata w wysokości najniższej obowiązującej w powyższych okresach. Sąd I instancji w pełni podzielił stanowisko organu rentowego w tym zakresie.

Sąd ten zwrócił uwagę, że zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 27 września 1973 r. o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (jedn. tekst: Dz. U. z 1983 r. Nr 31, poz. 145 ze zm.), na pokrycie kosztów świadczeń zaopatrzenia emerytalnego twórcy opłacali składki w wysokości 3% od zadeklarowanego przychodu z działalności twórczej. Od 1 stycznia 1987 r. ustawa nie określała procentowej wysokości składki, wysokość składki była określana w aktach wykonawczych.

Sąd Okręgowy wywiódł, że w myśl § 16 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 1973 r. w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz. U. z 1974 r., Nr 1 poz. 1), do osób wykonujących zawodowo działalność artystyczną (§ 15) miały odpowiednio zastosowanie przepisy rozdziału 2 ze zmianami wynikającymi z ust. 2-4. W ust. 2 wskazano, że obowiązek opłacania składki powstaje z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu rozpoczęcia działalności artystycznej, nie wcześniej jednak niż od dnia wejścia w życie rozporządzenia. Termin rozpoczęcia działalności artystycznej ustala Komisja do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców. W ust. 3 wskazano, że podstawę wymiaru rocznej składki stanowi udowodniony przez artystę przychód z działalności artystycznej, osiągnięty w poprzednim roku kalendarzowym. W ust. 4 wskazano, że dla osób wykonujących zawodowo działalność artystyczną, objętych z tytułu pracy (służby) przepisami o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin lub innymi przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym, którzy zgłosili wniosek o zastosowanie do nich przepisów ustawy, podstawę wymiaru świadczeń określonych w ustawie stanowi wynagrodzenie (uposażenie) z tytułu tej pracy (służby) oraz udowodniony przychód z działalności artystycznej, od którego opłacono składkę.

Dalej Sąd I instancji wyjaśnił, że zgodnie z § 7 powołanego rozporządzenia, twórca deklarował przychód stanowiący podstawę wymiaru składki do 31 stycznia każdego roku. Jeżeli obowiązek opłacania składki powstał w ciągu roku kalendarzowego, termin do złożenia deklaracji upływał z ostatnim dniem miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym obowiązek ten powstał. W ust. 2 tego przepisu (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31.12.1983 r.) wskazano, że jeżeli twórca nie zadeklarował przychodu w terminie, podstawę wymiaru składki w bieżącym roku stanowił przychód zadeklarowany ostatnio, a gdy twórca nie zadeklarował przychodu w ogóle - najniższa podstawa wymiaru składki, określona w § 4 ust. 2 (roczny przychód z działalności twórczej zadeklarowany jako podstawa wymiaru składki nie mógł być niższy niż 48.000 zł i wyższy niż 120.000 zł, a od dnia 1 stycznia 1984 r. nie może

być niższy niż 72.000 zł i wyższy niż 300.000 zł). Od dnia 1 stycznia 1984 r. (kiedy weszło w życie rozporządzenie zmieniające omawiane rozporządzenie), w ust. 2 § 7 przewidziano wyłącznie, że w sytuacji gdy twórca nie zadeklarował przychodu w terminie, podstawę wymiaru składki w bieżącym roku stanowiła najniższa podstawa wymiaru składki, określona w § 4 ust. 2.

Powyższe rozporządzenie utraciło moc z dniem 10 września 1987 r. zgodnie z § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 1987 r. w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz. U. z 1987 r., Nr 26, poz. 145 ze zm.). W myśl § 3 powołanego rozporządzenia składka wynosiła: - od dnia 1 stycznia 1988 r. - 7% podstawy jej wymiaru a od dnia 1 stycznia 1989 r. - 10% podstawy jej wymiaru (ust. 1). Podstawę wymiaru składek stanowi zadeklarowany przez twórcę roczny przychód z działalności twórczej (ust. 2). Podstawa wymiaru składek nie mogła być, z uwzględnieniem ust. 4, niższa od kwoty odpowiadającej wysokości 50% rocznego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce uspołecznionej i wyższa od kwoty odpowiadającej trzykrotnej wysokości tego wynagrodzenia. W ust. 5 wskazano, że jeżeli twórca w terminie do dnia 30 kwietnia danego roku nie zadeklarował przychodu z działalności twórczej, podstawą wymiaru składek na ten rok oddział Zakładu ustala w wysokości najniższej podstawy wymiaru składek określonej odpowiednio w myśl ust. 3 i 4. W uzasadnionych wypadkach oddział Zakładu może, na wniosek twórcy, przywrócić termin na zadeklarowanie przychodu. W § 8 wskazano, że przepisy rozporządzenia mają odpowiednio zastosowanie do osób wykonujących zawodowo działalność artystyczną, o których mowa w § 7.

Zgodnie z § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 1987 r., które obowiązywało od dnia 10 września 1987 r., składka za okres działalności twórczej i artystycznej w 1987 r. wynosiła 3% przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składek, określonego na zasadach i w wysokości przewidzianych w przepisach dotychczasowych. W punkcie 3 § 9 cyt. wyżej rozporządzenia wskazano, iż przy ustalaniu obowiązku opłacania składek i ich wymierzania za okres działalności twórczej i artystycznej przed dniem 1 stycznia 1987 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że wskazane przepisy zostały uchylone z dniem 1 stycznia 1990 r. na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1990 r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. z 1990 r., Nr 7, poz. 41 ze zm.). W myśl § 44 przedmiotowego rozporządzenia, składka na zaopatrzenie emerytalne twórców i artystów wynosiła 27%, a od 1 kwietnia 1991 r. 29% podstawy wymiaru składki, którą zgodnie z § 45 rozporządzenia stanowił dochód bieżąco zadeklarowany przez twórcę (artystę), nie niższy jednak od kwoty odpowiadającej 60% przeciętnego wynagrodzenia.

Wskazany Sąd ocenił zatem, że z powyższych rozporządzeń wynikało jednoznacznie, że w okresach:

- od 1.01.1974 r. do 31.12.1987r. podstawę wymiaru rocznej składki artystów stanowił udowodniony przez artystę przychód z działalności artystycznej, osiągnięty w poprzednim roku kalendarzowym. W przypadku jeżeli artysta nie zadeklarował przychodu w terminie-podstawę wymiaru składki w bieżącym roku stanowiła najniższa podstawa wymiaru składki, która wynosiła do 31.12.1983 r. 48.000 zł , zaś a od dnia 1 stycznia 1984 r. 72.000 zł.
- od 1 stycznia 1988 r. podstawę wymiaru rocznej składki artystów stanowił zadeklarowany roczny przychód z działalności artystycznej. W przypadku jeżeli artysta nie zadeklarował przychodu w terminie podstawę wymiaru składki w bieżącym roku stanowiła najniższa podstawa wymiaru składki, która nie mogła być niższa od kwoty odpowiadającej wysokości 50% rocznego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce uspołecznionej,
- od 1 stycznia 1990 r. podstawę wymiaru składki stanowił dochód bieżąco zadeklarowany przez twórcę (artystę), nie niższy jednak od kwoty odpowiadającej 60% przeciętnego wynagrodzenia.

Sąd Okręgowy zważył, że ponieważ, wnioskodawca wystąpił o objęcie ubezpieczeniem społecznym z tytułu działalności artystycznej dopiero w 2013 r., zaś w latach 1974-1998, kiedy wykonywał już działalność artystyczną nie przystąpił do ubezpieczenia oraz co ważniejsze nie deklarował przychodu w terminach wskazanych w przywołanych przepisach, dlatego też wymiar składek w latach 1974-1998 został przez organ rentowy prawidłowo ustalony w wysokości

minimalnej. Sąd I instancji wskazał bowiem, że przywołane powyżej przepisy regulujące kwestię wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla twórców i artystów, w sposób jednoznaczny nakładały na artystów obowiązek zadeklarowania przez nich w wyznaczonym terminie kwoty rocznego przychodu z wykonywanej działalności (w latach 1974-1989) lub bieżącego dochodu (lata 1990-1998), od których to kwot uzależniona była wysokość składki. W przypadku nie zadeklarowania przychodu w ogóle podstawę wymiaru składki stanowiła najniższa podstawa wymiaru składki. Dlatego też, w sytuacji uchybienia przez wnioskodawcę przepisanejmu obowiązkowi deklarowania wysokości uzyskiwanego przychodu w terminach przewidzianych w powołanych przepisach, wysokość składki w latach 1974-1998 ustalona została w kwocie minimalnej. Nie ma bowiem, w ocenie Sądu meriti, żadnych przesłanek ażeby uznać, iż w spornym okresie wysokość składki powinna być ustalona w kwocie wyższej niż minimalna.

Nie uszło uwadze Sądu Okręgowego, że w niniejszym postępowaniu ubezpieczony wywodził swoje prawo do zadeklarowania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej działalności artystycznej w latach 1974-1998 z treści art. 47 ust. 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2007 r. Nr 11 poz. 74 ze zm.), dotyczącego terminu składania deklaracji rozliczeniowych i opłacania składek za okres wykonywania działalności twórczej i artystycznej przed dniem wydania decyzji przez Komisję do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Ubezpieczony zauważył, że w okresie 1974-1998 jak i późniejszym, aż do 24 stycznia 2013 r. nie dysponował decyzją Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców, która uznała ubezpieczonego za artystę. W tej sytuacji w ocenie skarżącego zakwalifikowanie niepodjęcia czynności deklarowania wysokości przychodów w latach 1974-1998 jako niedopełnienie obowiązków wynikających z przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym twórców jest bezpodstawne. Zdaniem ubezpieczonego kwestia terminu rozliczenia i opłacenia składek za okres wykonywania działalności artystycznej przed dniem wydania decyzji przez Komisję Do Spraw Zaopatrzenia Twórców uregulowana jest w art. 47 ust. 1a ustawy o s.u.s. Termin rozliczenia, którego integralną częścią jest deklaracja wysokości przychodów i opłacenia składek za okres wykonywania działalności artystycznej przed dniem wydania decyzji przez Komisję Do Spraw Zaopatrzenia Twórców jest terminem opłacania składek za miesiąc, w którym twórca otrzymał taką decyzję. Sąd Okręgowy nie podzielił argumentacji ubezpieczonego. Wbrew stanowisku P. L., organ rentowy nie miał podstaw do zwrócenia się do ubezpieczonego i wyznaczenia mu terminu do zadeklarowania wysokości dochodów za okresy przypadające przed uzyskaniem decyzji Komisji Do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców, co umożliwiłoby ubezpieczonemu zadeklarowanie wyższej (maksymalnej) podstawy wymiaru składki za lata 1974-1998. Podstawy do tego rodzaju działania nie daje powołany przez ubezpieczonego przepis art. 47 ust. 1a ustawy o s.u.s. Przepis ten stanowi, że twórcy i artyści przesyłają deklaracje rozliczeniowe i imienne raporty miesięczne oraz opłacają składki za okres wykonywania działalności twórczej lub artystycznej przed dniem wydania decyzji Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców w terminie opłacania składek za miesiąc, w którym otrzymali decyzję. Przepis ten wszedł w życie od dnia 1 stycznia 1999 r. i nie może być interpretowany w oderwaniu od przepisu art. 109 ustawy o s.u.s., który stanowi, że składki na ubezpieczenie społeczne i zasiłki oraz zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne należne za okres do dnia 31 grudnia 1998 r. płatnicy składek są zobowiązani rozliczać i opłacać na podstawie przepisów dotychczasowych. Sąd Okręgowy uargumentował, że oznacza to, iż ubezpieczony, za okres przypadający przed dniem 1 stycznia 1999 r., podlega zasadom wówczas obowiązującym, które zostały szczegółowo przytoczone i wyjaśnione powyżej. Organ rentowy zasadnie zatem przyjął, iż ubezpieczony musi być traktowany jako artysta, który w prawem przewidzianych terminach, w latach 1974-1998, nie zadeklarował dochodu stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, co skutkuje przyjęciem najniższej podstawy wymiaru składki. Zdaniem Sądu Okręgowego okoliczność, że ubezpieczony dopiero w dniu 24 stycznia 2013 r. uzyskał decyzję Komisji Do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców stwierdzającą rozpoczęcie działalności twórczej od 1 września 1972 r., nie ma wpływu na ocenę zasadności zarzutów ubezpieczonego, tym bardziej, że wniosek o wydanie tej decyzji skarżący zgłosił dopiero w 2013 r.

Sąd I instancji dodatkowo zwrócił uwagę, że niezależnie od tego, czy w niniejszym postępowaniu możliwe byłoby przywrócenie ubezpieczonemu terminu do złożenia stosownych deklaracji, nie wpłynęłoby to na rozstrzygnięcie sprawy. Sąd Okręgowy miał bowiem na uwadze, że niezależnie od braku możliwości złożenia „wstecznych” deklaracji o przychodach, w niniejszej sprawie ubezpieczony nie wykazał, że rzeczywiście jego przychody w spornych okresach

kształtowały się na poziomie uzasadniającym ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek za ten okres na maksymalnym poziomie jaki dopuszczały przepisy prawa w poszczególnych latach. Sąd ten zwrócił przy tym szczególną uwagę, że w latach 1974-1987 r. artyści nie tylko mieli obowiązek deklarowania osiąganego rocznego przychodu, ale co więcej ustawodawca wymagał, aby artysta udowodnił wysokość tego przychodu.

Odnosnie zarzutów ubezpieczonego co do nie wskazania mu przez organ rentowy warunków na jakich mógłby kontynuować dobrowolne ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzonej działalności artystycznej po dniu 31 grudnia 1998 r., Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że zaskarżona w niniejszej sprawie decyzja dotyczyła – zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego - wyłącznie ustalenia podlegania P. L. ubezpieczeniom społecznym z tytułu działalności artystycznej w latach 1974 – 1998. Organ rentowy nie rozstrzygał w tej decyzji co do ewentualnej możliwości objęcia ubezpieczonego ubezpieczeniami społecznymi po dniu 31 grudnia 1998 r. i W tym miejscu Sąd Okręgowy podkreślił, że postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, ma charakter odwoławczy i kontrolny, zasadą jest, że jego przedmiotem może być tylko żądanie (stan faktyczny i wniosek) będące przedmiotem rozpoznania przed organem rentowym. W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych niedopuszczalne jest merytoryczne rozpoznanie żądań, które wykraczają poza podstawę faktyczną decyzji zaskarżonej odwołaniem (wyroki SN: z dnia 14 stycznia 1980 r., III URN 52/79, OSNCP 1980, nr 8, poz. 172 oraz z dnia 29 września 2000 r., II UKN 759/99, OSNAPiUS 2002, nr 10, poz. 246; por. też wyroki SN: z dnia 20 maja 2004 r., II UK 395/03, OSNP 2005, nr 3, poz. 43 i z dnia 7 marca 2006 r., I UK 195/05, OSNP 2007, nr 3-4, poz. 55).

W powyższej sytuacji, mając na uwadze wszystkie wyżej powołane względy, na podstawie przepisu art. 477¹⁴§1 k.p.c., odwołanie zostało oddalone.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na podstawie przepisów art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. oraz §2 ust. 1 i 2 w zw. z §4 ust. 1 i w zw. z §11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2002 nr 163 poz. 1349 z późn. zm.).

Powyższy wyrok zaskarżył w całości ubezpieczony. Wyrokowi zarzucił:

- naruszenie art. 227 oraz art. 233 §1 k.p.c. poprzez pominięcie opartych na dowodach faktów zawartych w uzasadnieniu wniosku nr 1 odwołania z dnia 02.12.2013r., że podstawy wymiaru składek za lata 1988 - 1998 są niższe od wymaganych prawem podstaw w wysokości 50% i 60%, a składki zostały zawyżone od roku 1990 na 32% zamiast 29%,

- przekroczenie przez Sąd granic swobodnej oceny dowodów - art. 233 §1 k.p.c. poprzez niezgodne z prawdą i stanem faktycznym twierdzenia Sądu:

- jakoby podstawy wymiaru składek za lata 1988 -1998 ustalone zostały przez organ rentowy w wysokości najniższej obowiązującej podstawy wymiaru, podczas kiedy podstawy te są niższe od obowiązujących 50% i 60 % średnich przychodów,

- jakoby odwołujący wniósł o zmianę decyzji w części dotyczącej podstawy wymiaru

składek za lata 1974 - 1998, podczas kiedy odwołujący kwestionuje wysokość podstaw i składek za lata 1988 - 1998 ze względów wymienionych w punkcie 1, a w latach 1984-1998 widzi możliwość podwyższenia podstaw wymiaru składek na podstawie obowiązujących przepisów prawa, co do których Sąd nie zajął żadnego stanowiska. Podstawy za lata 1974 -1983 są bezsporne wbrew przeciwnemu twierdzeniu Sądu,

- jakoby odwołujący nie opłacał składek na ubezpieczenie społeczne po 31 grudnia 1973, podczas kiedy odwołujący składki te opłacał.

- jakoby organ rentowy jako składkowe uznał wyłącznie okresy po 01.01.1974, podczas kiedy ZUS uznał również okres od 01.09.1972 do 01.01.1974, co jest bezsporne,

- jakoby odwołujący wywodził swoje prawo do zadeklarowania podstawy wymiaru składek za lata 1984 -1998 (nie za 1974 - 1998) z treści art. 47 ust. 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, podczas kiedy odwołujący wywodził to prawo z art. 109 niniejszej ustawy w oparciu o przepisy obowiązujące do dnia 31.12.1998 r.,

- w oparciu o niezgodne z prawdą twierdzenia - pkt. 2.3 - 2.4 Sąd dokonał niedopuszczalnego prawnie rozstrzygnięcia w stosunku do bezspornego okresu składkowego od 01.09.1972 do 01.01.1974,

- przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów poprzez manipulację decyzji Komisji ds. Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców polegającą na tendencyjnej zmianie treści tego dokumentu w odniesieniu do uznanego przez Komisję okresu nabywania kwalifikacji zawodowych w latach 1969 - 1972 i nadanie tej zmienionej treści statusu „Niesporne...”

- brak rozstrzygnięcia w stosunku do punktów 2 i 3 sentencji odwołania poprzez niezgodne z prawdą twierdzenie 2.5 i pominięcie tych punktów w uzasadnieniu wyroku.

Na podstawie tak postawionych zarzutów apelujący wniósł:

- chylenie przedmiotowego wyroku w całości,

- stwierdzenie konieczności korekty decyzji ZUS co do wysokości podstaw i składek w latach 1988 - 1998 w celu doprowadzenia do zgodności z prawem,

- dokonanie rozstrzygnięć odnośnie punktów 2 i 3 odwołania z dnia 02.12.2013,

- uznanie jako okres składkowy okresu od 01.03 1969 do 31.08.1972 uznanego przez Komisję ds. Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców na podstawie art. 6 ust.2 pkt 9b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach (Dz.U.1998 nr 162 poz.1118) analogicznie do uznanego przez ZUS okresu od 01.09.1972 do 31.12.1973,

- uznanie składek za okresy 07-12/1975, 01-11/1976, 01-03/1978 zgodnie z wnioskiem w piśmie procesowym odwołującego z dnia 25.03.2014,

- sprostowanie błędu pisarskiego w tabeli decyzji Nr (...) (zawierającej podstawy wymiaru składek) powielonego w przedmiotowym wyroku dotyczącego okresu ubezpieczenia za okres 01/1982 - 12/1982 z roczną kwotą podstawy w wysokości 4,80 zł, który błędnie wpisano jako okres 01/1982 - 02/1982

W odpowiedzi na apelację organ wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od odwołującego się na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzupełnieniu apelacji skarżący wskazał na:

- sprzeczność z prawem twierdzenia Sądu Okręgowego o rzekomym braku możliwości złożenia „wstecznych” deklaracji o przychodach w przedmiotowych dla odwołania i apelacji latach 1984 – 1998,

- uznanie korekty wyliczenia składek za okres 01.01.1984 do 31.12.1998 z dnia 28.10.2013 co najmniej za okres 01.01.1988 do 31.12.1999 roku,

- sprzeczność ze stanowiskiem obu stron postępowania (niedopuszczalnego) stwierdzenia Sądu Okręgowego jakoby ubezpieczony (wnioskodawca) prowadził działalność artystyczną wyłącznie w okresach nie wykonywania pracy najmnej (służby),

- obowiązek uiszczenia składek za okresy działalności artystycznej pokrywające się z wykonywaniem pracy najemnej na podstawie §5 ust.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 1973 r. w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz.U. z1974 nr 1 poz. 1) oraz korekty podstawy i składek za okres 01-11/1976.

Organ rentowy wniósł o uznanie ww. pisma za spóźnione oraz podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja ubezpieczonego okazała się bezzasadna albowiem nie sposób podzielić poglądu, że Sąd Okręgowy orzekając w sprawie naruszył powołane przez apelującego przepisy prawa procesowego oraz materialnego, a i brak było podstaw do przyjęcia, że Sąd ten dokonał ustaleń faktycznych sprzecznych z treścią materiału dowodowego. Sąd Apelacyjny w całym zakresie popiera ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy, jak również potwierdza zasadność wniosków prawnych, nie widząc jednocześnie konieczności ich powielania w całości.

Pierwszoplanowo Sąd Odwoławczy wskazuje, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem doktryny apelacja powinna być w zasadzie objęta jednym pismem procesowym. Nie ma jednak przeszkód, aby strona (podmiot legitymowany) w terminie otwartym dla wniesienia apelacji uzupełniła lub nawet zmieniła skargę apelacyjną w zakresie wniosków i podstaw apelacyjnych. Uprawnienie to dotyczy także wyводу apelacyjnego, czyli uzasadnienia zarzutów stanowiących podstawę apelacji (red. Piasecki, Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz do art. 367-729, 2014 wyd. 6, Legalis). W niniejszej sprawie argumentacja ubezpieczonego zawarta w piśmie oznaczonym jako „uzupełnienie apelacji” jest zdecydowanie spóźniona, podniesiona po upływie ponad pół roku od terminu określonego do wniesienia apelacji. Z tej przyczyny nie spotkała się z uznaniem Sądu Apelacyjnego i jako spóźniona nie podlegała uwzględnieniu.

W toku postępowania apelacyjnego, jak i przed Sądem Okręgowym ubezpieczony nie przedstawił żadnych merytorycznych argumentów, które mogłyby podważyć prawidłowość zaskarżonej w tej sprawie decyzji. Apelacja opiera się jedynie na zawyżonych, trudnych do merytorycznej oceny zarzutach. Natomiast wskazane w jej treści wyliczenia dotyczące wysokości podstaw wymiaru składek nie mają żadnych podstaw faktycznych, ani tym bardziej prawnych.

Mając na uwadze obszerność apelacji, szereg przedstawionych w niej merytorycznie nieuzasadnionych wywodów, uwzględnienia wymaga zasada prawa - Uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 31 stycznia 2008 r. (III CZP 49/07).

W jej treści Sąd Najwyższy wyraźnie wskazał, że w art. 368 § 1 pkt 2 i 3 k.p.c., określającym wymagania konstrukcyjne apelacji, ustawodawca w żaden sposób nie opisał ani nie sprecyzował natury zarzutów, które można zresztą podnosić także w toku postępowania apelacyjnego, a więc już po wniesieniu apelacji. W przeciwieństwie do podstaw rewizyjnych lub kasacyjnych zarzuty mogą być zatem formułowane w sposób dowolny i nie muszą ściśle określać dostrzeżonych uchybień ze wskazaniem konkretnych przepisów ocenianych jako naruszone. W związku z tym, zważywszy także na nieobowiązywanie w postępowaniu apelacyjnym przymusu adwokacko-radcowskiego, dopuszczalne są zarzuty formułowane w sposób ogólny. Tym bardziej niewykłuczone są zarzuty wprawdzie wytykające konkretne uchybienia, ale odbiegające od argumentacji jurydycznej, nieodnoszące się do konkretnych przepisów, nieposługujące się językiem prawniczym, pojęciami prawno-technicznymi itd. Takie zjawisko występuje zwłaszcza w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, w których pracownicy i ubezpieczeni, a nawet - jak poucza praktyka - pracodawcy i organy rentowe, powszechnie niereprezentowani przez profesjonalnych pełnomocników, formułują zarzuty apelacyjne w sposób nienawiązujący bezpośrednio do określonych przepisów prawa.

W tej sytuacji jest oczywiste, że sąd drugiej instancji musi samodzielnie dokonać jurydycznej oceny dochodzonego żądania i skonfrontowania jej z zaskarżonym orzeczeniem oraz stojącymi za nim motywami; zarzuty mają charakter pomocniczy i nie ograniczają swobody sądu.

Z poszanowaniem powyższego Sąd Apelacyjny z treści apelacji ubezpieczonego wywiódł kluczowe w jego ocenie zarzuty, pozostawiając poza obszarem rozważań nielogiczne, czy odbiegające od meritum sprawy wywoły skarżącego.

Nadmienić przy tym należy, że zastrzeżenia podniesione w apelacji, były już przez skarżącego poruszane zarówno w toku postępowania przed organem, jak i przed Sądem I instancji. Sąd Okręgowy zagadnienia te wnikliwie rozwiłkłał.

Analiza treści apelacji prowadzi do wniosku, że ubezpieczony w dalszym ciągu kwestionuje wysokość podstaw wymiaru składek za lata 1988 – 1998. Sąd Apelacyjny wskazuje, że podstawy wymiaru składek za lata 1974 – 1998 zastosowane tak przez organ, jak i Sąd Okręgowy wynikają wprost z przepisów prawa, tj.:

- rozporządzenia z dnia 29 grudnia 1973 roku w sprawie wykonywania ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz.U. z 1974 Nr 1, poz. 1),

- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 1984 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz. U. z 1984r. Nr 9, poz.35),

- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 1987 r. w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz. U. z 1987r. Nr 26, poz. 145),

- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1990 r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz.U. z 1993 r. Nr 68, poz. 330 z późn. zm.).

Weryfikując prawidłowość zaskarżonej decyzji, Sąd Apelacyjny nie dostrzegł błędów w interpretacji tychże przepisów. Również prawidłowo ocenił Sąd Okręgowy, że skoro ubezpieczony wystąpił o objęcie ubezpieczeniem społecznym z tytułu działalności artystycznej dopiero w 2013 roku, to na podstawie ww. przepisów wymiar składek musiał być ustalony w wysokości minimalnej. Jest to skutek nie deklarowania przez apelującego przychodu w określonych prawem terminach. Tylko bowiem zadeklarowanie przez ubezpieczonego w wyznaczonym terminie kwoty rocznego przychodu (w latach 1974-1989) bądź bieżącego dochodu (w latach 1990-1998) mogłoby dać podstawę do ustalenia wysokości składki na wyższym poziomie.

Dalsze zarzuty apelującego, odnośnie nieuznania przez Sąd Okręgowy okresu 1.09.1972 – 01.01.1974 za okres składkowy, świadczą o niezrozumieniu przez skarżącego treści przepisu z art. 6 ust. 2 pkt 9 lit. b ustawy emerytalnej. Celem ostatecznego wyjaśnienia tej kwestii Sąd Odwoławczy wskazuje, że przed dniem 1 stycznia 1974 r. nie istniał obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie społeczne twórców. Ów obowiązek wprowadziła z dniem 1 stycznia 1974 r. dopiero ustawa z dnia 27 września 1973 r. o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin.

Art. 6 ust. 2 pkt 9 lit. b ustawy emerytalnej stanowi, że okresami składkowymi są okresy wykonywania działalności twórczej lub artystycznej na obszarze Państwa Polskiego przypadającej przed dniem 1 stycznia 1974 r., uznane przez Komisję do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców, działającą przy ministrze właściwym do spraw kultury, **pod warunkiem że twórca lub artysta opłacał składki na ubezpieczenie społeczne po dniu 31 grudnia 1973 r.** W przypadku apelującego ten ostatni warunek nie został spełniony, albowiem nie udowodnił on, by po tym terminie odprowadzał składki na ubezpieczenie społeczne twórców. Właśnie z tego powodu okresu 1.09.1972 – 01.01.1974 Sąd Okręgowy nie uznał za okres składkowy. Wbrew twierdzeniom apelującego tożsamych ustaleń dokonał organ rentowy. Stanowisko takie podziela także i Sąd Apelacyjny.

W reakcji na zarzuty apelacji co do nieuznania przez Sąd Okręgowy złożonej korekty wyliczenia składek z dnia 28.10.2013 roku, co w ocenie skarżącego, powinno być możliwe co najmniej za lata 1988 – 1998, Sąd Apelacyjny zauważa, że tożsamą okoliczność ubezpieczony podnosił w treści odwołania od decyzji organu, a dokładnie w jego punkcie 2 i 3. Wbrew twierdzeniom apelującego, Sąd I instancji kwestii tej nie pominął, a przeciwnie – szczegółowo ją wyjaśnił. Apelujący w dalszym ciągu pozostaje w przekonaniu, że art. 47 ust. 1 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przewidział od roku 1999 dla twórców i artystów przywrócenie terminu do złożenia deklaracji. W tej kwestii tutejszy Sąd w całej rozciągłości podziela wywody Sądu Apelacyjnego w Łodzi prezentowane w wyroku z dnia 15 października 2009 r. (III AUa 139/09). Mianowicie ubezpieczony, który decyzją Komisji Do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego, wydaną po 1 stycznia 1999 r., został uznany

za wykonującego działalność twórczą oraz z mocy której stwierdzono wykonywanie działalności twórczej przed tą datą i który zgłosił się do ubezpieczeń społecznych po 1 stycznia 1999 r., nie jest uprawniony do zadeklarowania przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne na podstawie art. 47 ust. 1a ustawy z dnia 13 października 1999 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.), za okres przed 1 stycznia 1999 r. Za okres działalności twórczej wykonywanej do 31 grudnia 1998 r. przyjmuje się w tym przypadku najniższą podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne - art. 109 powołanej wyżej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W nawiązaniu od powyższego, trafnie dostrzegł Sąd Okręgowy, że zagadnienie przywrócenia terminu ostatecznie miało znaczenie marginalne, pozostające bez wpływu na rozstrzygnięcie. Kluczowe w niniejszym postępowaniu było bowiem, że brak jest jakichkolwiek dowodów potwierdzających w sposób pewny i precyzyjny poziom wynagrodzenia apelującego. Co za tym idzie, niemożliwe było ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek za okres sporny na maksymalnym poziomie, jaki dopuszczały kolejno obowiązujące akty prawne.

Podkreślić trzeba, że udowodnienie faktów spoczywa na osobie, która wywodzi z nich skutki prawne (art. 232 k.p.c.), stąd też na odwołującym ciążył obowiązek przedstawienia dowodów dla udowodnienia spornych okoliczności. Muszą to być jednak środki dowodowe, które pozwolą na wiarygodne ustalenie okoliczności faktycznych. Istotnie bowiem, przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie ma możliwości ustalenia wysokości wynagrodzenia, będącego podstawą do wyliczenia podstawy wymiaru składek w sposób prawdopodobny lub przybliżony, do czego faktycznie zmierza zarówno odwołanie, jak i zarzuty apelacji.

W konsekwencji Sąd Odwoławczy uznał, że zarzuty apelującego są nieuzasadnione, a ponieważ brak jest też innych podstaw do wzruszenia trafnego rozstrzygnięcia Sądu I instancji, które Sąd Odwoławczy bierze pod rozwagę z urzędu - apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono.

Nadto, na podstawie art. 108 § 1 k. p. c., przy zastosowaniu zasady wyrażonej w art. 98 k. p. c., Sąd Apelacyjny orzekł również o kosztach zastępstwa procesowego za II instancję. Zgodnie z powołaną zasadą odpowiedzialności za wynik - art. 98 § 1 k.p.c. - strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, (koszty procesu). Zgodnie ze zgłoszonym wnioskiem przez organ rentowy, Sąd zasądził od strony przegrywającej, tj. P. L., na rzecz organu rentowego – Zakładu Ubezpieczeń Społecznych koszty zastępstwa procesowego w wysokości stawki minimalnej. W ocenie Sądu niezbędny nakład pracy pełnomocnika organu, jak również charakter sprawy, wkład jego pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy uzasadniały przyznanie wynagrodzenia w kwocie 120 zł, zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, (Dz. U z 2002 r., nr 163, poz. 1349 ze zm.).

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka - Szkibiel